

Likkutei Sichos

Volume 19 | Nitzavim | Sicha 1

Source Sheet

לעיני שמואל אבי בן אברהם הכהן ע"ה, נפי ר"ח שבט תשע"ג, ושפרה בת אברהם ע"ה, נפי כט ניסן תשע"ב
נדבת אברהם וחנה מרים שי' היובנער

1. דברים כ"ט:ט-י"ד

(ט) אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם וְשֹׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: (י) טפכם נשיכם וגרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבֵּךָ מִחֲנִיךָ מִחֻטָּב עֲצִיךָ עַד שֹׂאֵב מִיַּמִּיךָ: (יא) לעברך בבְּרִית ה' אֱלֹהֶיךָ וּבְאַלְתֵּי אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ כָּרַת עִמָּךְ הַיּוֹם: (יב) למען הקים-אתךָ הַיּוֹם אִלּוּ לָעַם וְהוּא יְהִי-לְךָ לְאֱלֹהִים כְּאֲשֶׁר דִּבַּר-לְךָ וְכָאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב: (יג) ולא אתכם לבדכם אנלי כָּרַת אֶת-הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת-הָאֱלֹהִים הַזֹּאת: (יד) כִּי אֶת-אֲשֶׁר יִשְׁנֹן פֶּה עִמָּנוּ עִמְדָה הַיּוֹם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֶת אֲשֶׁר אֵינָנו פֶּה עִמָּנוּ הַיּוֹם:

Deuteronomy 29:9-14

(9) You stand this day, all of you, before Hashem your God—your tribal heads, your elders and your officials, all the men of Israel, (10) your children, your wives, even the stranger within your camp, from woodchopper to water drawer— (11) to enter into the covenant of Hashem your God, which Hashem your God is concluding with you this day, with its sanctions; (12) to the end that He may establish you this day as His people and be your God, as He promised you and as He swore to your fathers, Abraham, Isaac, and Jacob. (13) I make this covenant, with its sanctions, not with you alone, (14) but both with those who are standing here with us this day before Hashem our God and with those who are not with us here this day.

2. רש"י על דברים כ"ט:ט

אתם נצבים . מלמד שפנסם משה לפני הקב"ה ביום מותו להכניסם בבְּרִית:

Rashi on Deuteronomy 29:9

אתם נצבים YE ARE STANDING THIS DAY [ALL OF YOU BEFORE HASHEM] — This teaches that Moses assembled them in the presence of the Omnipresent on the day of his death, in order to initiate them into a covenant with Him.

3. רש"י על דברים כ"ט:י"ב

והוא יהיה לך לאלקים. לפי שדבר לך ונשבע לאבותיך שלא להחליף את זרעם באומה אחרת, לך הוא אוסר אתכם בשבועות הללו, שלא תקניטוהו, אחר שהוא אינו יכול להבדל מכם, עד כאן פירשתי לפי פשוטו של פרשה. ומדרש אגדה (תנחומא נצבים פ"א), למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם, ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם, אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כלייה, והרי אתם קיימין לפניו:

היום. כיום הזה שהוא קיים והוא מאפיל ומאיר, כך האיר לכם וכך עתיד להאיר לכם, והקללות והיסורין מקיימין אתכם ומציבין אתכם לפניו, ואף הפרשה שלמעלה מזו פיוסין הם, אתם ראיתם את כל וגו'. דבר אחר אתם נצבים, לפי שהיו ישראל יוצאין מפרנס לפרנס, ממשה ליהושע, לפיכך עשה אותם מצבה כדי לזרזם. וכן עשה יהושע, וכן שמואל התִּיָּצְבוּ וְאַשְׁפֹּטָה אֶתְכֶם (שמואל-א יב, ז), כשיצאו מידו ונכנסו לידו של שאול:

3. Rashi on Deuteronomy 29:12

And He will be for you a God. Because he spoke to you, and swore to your forefathers not to exchange their posterity for some other nation; He thus binds you with these oaths, so that you won't incite Him, as He and you are inseparable. Until this point, my interpretation has followed the plain meaning of the text. According to Midrash Agadah: Why is the chapter of "You stand" adjacent to the imprecations? Because, when the Israelites heard nearly one hundred imprecations, besides the forty nine in *Toras Kohanim*, their faces blanched, and they said, 'Who can survive these'? Moshe began soothing them. **You stand, this day.** You have greatly angered the Omnipresent, yet He has not destroyed you, you have endured before Him.

This day. Like the day which endures, turning dark, but then brightening. So has He given you light, and so shall He give you light in the future; while the imprecations and the suffering sustain you, and stand you before Him. The chapter above this, as well, is conciliatory, "You have seen everything, etc." Another interpretation: **You stand.** Because the Israelites were passing from one leader to the next — from Moshe to Yehoshua — therefore, he arranged, for them, a standing assembly, in order to exhort them. Yehoshua did the same, and so did Shmuel — "Stand, and I shall censure you" — when they passed from his tutelage, and entered into the tutelage of Shaul.

4. דברים כ"ט:א-ט'

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם רְאִיתֶם אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְעֵינֵיכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָרְעָה וּלְכָל-עַבְדָּיו וּלְכָל-אֶרְצוֹ: הַמְסֹוֹת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֵיךָ הַאֲתֵת וְהַמִּפְתִּים הַגְּדֹלִים הָהֵם: וְלֹא-נִתְּן ה' לָכֶם לֵב לְדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת וְאָזְנִים לִשְׁמָע עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וְאֹלָךְ אֶתְכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לֹא-בָלוּ שְׁלֹמֶתִיכֶם מִעֵלְיֶכֶם וְנַעֲלַךְ לֹא-בָלְתָה מֵעַל רַגְלֶיךָ: לֶחֶם לֹא אָכַלְתֶּם וַיַּיִן וְשִׁכָר לֹא שְׁתִיתֶם לְמַעַן תִּדְעוּ כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: וַתָּבֹאוּ אֶל-הַמִּקְוֹם הַזֶּה וַיֵּצֵא סִיחֹן מֶלֶךְ-חִשְׁבֹּן וְעֹוג מֶלֶךְ-הַבְּשָׁן לְקַרְאֲתֵנוּ לְמַלְחָמָה וּנְכַחֵם: וְנִקְחָ אֶת-אֶרְצָם וְנִתְּנָה לְנַחֲלָה לְרֵאוּבֵנִי וְלִגְדֵי וְלַחֲצֵי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי: וְשִׁמְרַתֶּם אֶת-דְּבַר הַבְּרִית הַזֹּאת וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן תִּשְׁלָלוּ אֶת כָּל-אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן: {פ}

אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם רַאשֵׁיכֶם שְׁבֻטֵיכֶם זַקְנֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל:

Deuteronomy 29:1-9

Moses summoned all Israel and said to them: You have seen all that Hashem did before your very eyes in the land of Egypt, to Pharaoh and to all his courtiers and to his whole country: the wondrous feats that you saw with your own eyes, those prodigious signs and marvels. Yet to this day Hashem has not given you a mind to understand or eyes to see or ears to hear. I led you through the wilderness forty years; the clothes on your back did not wear out, nor did the sandals on your feet; you had no bread to eat and no wine or other intoxicant to drink—that you might know that I Hashem am your God. When you reached this place, King

Sihon of Heshbon and King Og of Bashan came out to engage us in battle, but we defeated them. We took their land and gave it to the Reubenites, the Gadites, and the half-tribe of Manasseh as their heritage. Therefore observe faithfully all the terms of this covenant, that you may succeed in all that you undertake.

You stand this day, all of you, before Hashem your God—your tribal heads, your elders and your officials, all the men of Israel...

5. רש"י על דברים כ"ט:ג'

עד היום הזה. ששמעתי ששאונו היום שנתן משה ספר התורה לבני לוי, כמו שקתוב (דברים ל"א) "ויתנה אל הפהנים בני לוי", באו כל ישראל לפני משה ואמרו לו משה רבנו, אף אנו עמדנו בסיני וקבלנו את התורה ונתנה לנו, ומה אתה משליט את בני שבטך עליה ויאמרו לנו יום מחר לא לכם נתנה, לנו נתנה, ושמח משה על הדבר, ועל זאת אמר להם "היום הזה נהיית לעם וגו'", היום הזה הבנתי שאתם דבקים ונפצים במקום:

Rashi on Deuteronomy 29:3

עד היום הזה UNTO THIS DAY — I have heard that on the day when Moses gave the Book of the Law to the sons of Levi, as it is written, (Deuteronomy 31:9) "And he gave it to the priests the sons of Levi", all Israel came before Moses and said to him: Teacher Moses, we, too, stood at Sinai and accepted the Torah, and it was given to us; why, then, do you give the people of your tribe control over it, that they may tomorrow say to us, "Not to you was it given, but to us was it given"? Moses rejoiced at this matter and in reference to this he said to them, (Deuteronomy 27:9) "This day have you become the people [of Hashem thy God]", meaning, Only this day have I come to understand that you are attached to and have a desire for the Omnipresent.

6. במדבר ט"ז:כ"ז

ויעלו מעל משפן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם:
רש"י: יצאו נצבים. בקומה זקופה — לחרף ולגדר, כמו (שמואל א י"ז) "ויתיצב ארבעים יום" דגלית (תנחומא):

Numbers 16:27

They withdraw from the dwelling of Korach, Dasan and Avirom, and all around; and Dasan and Avirom went out, and stood at the door of their tents with their wives, children and infants.

Rashi: ...The word **נצבים** (stood) suggests that they stood with erect stature in a challenging attitude, ready to revile and to curse. The phrase is similar in meaning to (I Samuel 17:16) "And he stationed himself (ויתיצב) there for forty days", which occurs in the story of Goliath (Midrash Tanchuma, Korach 3).